

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/95/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520201352
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8520201352.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci: E. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. XX, XXX XX C. Q., zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, dieťa rodičov, matka: J. A., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, XXX XX C. Q., otec: K. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom X. K. XXXX/XXX, Q., v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:
„Otec, K. N., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. E. N., nar. XX.X.XXXX sumou 29,42 eur mesačne vždy do 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, J. A., nar. X.XX.XXXX“.
- II. V prevyšujúcej časti súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.
- III. Trvanie neodkladného opatrenia je časovo o b m e d z e n é do nadobudnutia právoplatnosti veci samej vedenej Okresným súdom Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4P/54/2019.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Matka mal. dieťaťa (ďalej len navrhovateľka) podala na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť mal. E. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' platením výživného v sume 29,42 eur mesačne. Návrh odôvodnila tým, že v spoločnej domácnosti s otcom žila asi 9 mesiacov, a to od septembra 2018. V čase spoločného bývania otec mal. dieťaťa požíval alkoholické nápoje. Otec sa o mal. dieťa nikdy nestaral, ani v čase spoločného bývania. Otec mal. dieťa nenavštevuje, nevolá jej, od októbra 2019 neuhrádza výživné. Naposledy videl mal. dieťa v čase keď mala jeden rok. Navrhovateľke sestra otca mal. dieťaťa - K. N. oznámila, že na otca mal. dieťaťa podala trestné oznámenie z dôvodu, že sa jej vyhrážal, aj ju fyzicky napadol a okrem toho fyzicky napadol aj svoju matku a požíva drogy a alkohol. Mal. E. nastupuje od septembra do škôlky do H.. Riaditeľka materskej školy navrhovateľke oznámila, že ak by otec chcel vziať maloletú E. zo škôlky, môže to urobiť kedykoľvek, nakoľko dcéra nie je zverená súdom ani jednému z rodičov. Navrhovateľka má strach vzhľadom na správanie otca a jeho agresívnu povahu, že ju zo škôlky vyzdvihne a nevráti ju. Podľa matky otec nie je absolútne schopný sa o mal. E. postarať. Mal. E. otca vôbec nepozná, nepamätá si ho. Otec mal. dieťaťa má kartu v psychologickej ambulancii, resp. psychiatrickej ambulancii v Hlohovci a pravdepodobne aj v Starej Ľubovni. Navrhovateľka je momentálne na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok v sume 370,- eur a prídavky na 1 mal. dieťa v sume 49,90 eur. Nevlastní žiaden majetok, býva v spoločnej domácnosti s rodičmi v obci Haligovce v rodičovskom dome Na domácnosť matka mal. dieťaťa prispieva sumou 50 - 100 eur. O otcovi mal. dieťaťa nemá matka mal. dieťaťa žiadne informácie. K návrhu pripojila rodný list mal. dieťaťa.

2. Uznesením sp. zn. 4P/95/2020 zo dňa 10.8.2020 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Na výzvu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni doložil súdu správu o prešetrení pomerov maloletého dieťaťa zo dňa 7.8.2020.

4. Zo správy vyplýva, že mal. E. a rodičia matky bývajú v jednoposchodovom rodinnom murovanom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve starého otca mal. E.. Prízemie domu tvorí kuchyňa, obývacia izba, spálňa a sanitárne zariadenie. Na poschodí domu sú 4 izby a sanitárne zariadenie. Maloleté dieťa má svoju vlastnú izbu, ktorá je zariadená posteľou, skriňou s osobnými vecami maloletej, hračkami, pís. stolíkom, stoličkou. Maloleté dieťa má vytvorený priestor na oddych, pokojný spánok a hranie. Domácnosť je zariadená novým nábytkom, v dome je zavedená elektrická energia, prívod vody a kúrenie je na tuhé palivo. Hygienická úroveň v domácnosti je na veľmi dobrej úrovni. Maloleté dieťa má vytvorené vhodné podmienky pre svoj vývin. Náklady na domácnosť hradia starí rodičia, matka im prispieva na domácnosť sumou 50 € mesačne, nie je to pravidelné. Matka mal. dieťaťa je poberateľkou rodičovského príspevku v sume 370 € mesačne a prídavku na jedno dieťa v sume 24,95 € mesačne. Sama zabezpečuje mal. dieťaťu celodennú osobnú starostlivosť od narodenia dieťaťa. Matka uviedla, že v spoločnej domácnosti s otcom maloletej nežijú od 09/2018, otec mal. dieťa nenavštevuje, nevolá jej a od októbra 2019 na mal. dieťa neprispieva žiadnym výživným. Naposledy videl mal. v čase, keď mala len 1 rok a oslavovala narodeniny, a to bolo podľa nej len na chvíľu, mal. sa nevenoval, nedoniesol jej ani darček. Podaný návrh odôvodňuje tým, že ona sa stará o mal. od narodenia, mal. je na ňu citovo naviazaná a otec sa o mal. nezaujíma žiadnym spôsobom. Má tiež obavy, aby otec mal. nebral zo škôlky bez jej vedomia, pretože by sa o ňu podľa nej nedokázal postarať, mal. otca nepozná, nepamätá si ho a podľa nej by z toho mala mal. E. traumy. Vyjadrila sa, že otec má agresívnu povahu, pije, pravdepodobne požíva aj drogy a má nepredvídateľné správanie. Uviedla, že alkoholické nápoje požíval aj počas ich spoločného vzťahu a mal sa liečiť aj v psychologickej alebo psychiatrickej ambulancii. Voči otcovi by malo byť vedené aj trestné konanie za napadnutie, ktoré na neho mala podať jeho sestra, matka nevie uviesť bližšie informácie. Ďalej sa vyjadrila, že ak by aj otca chcela ohľadom mal. E. informovať, nepodariť sa jej to, pretože jej neodpíše na SMS alebo nezdvihne telefón. Podľa jej dostupných informácií by mal otec žiť so svojou mamou v Leopoldove, nemá o ňom bližšie informácie, nevie uviesť, či pracuje. Čo sa týka výživného, tak navrhuje aspoň minimálne výživné, v konaní vo veci samej by výživné chcela určiť vyššie. Chcela by, aby jej otec na mal. dieťa prispieval aspoň nejakou sumou, nakoľko od 09/2020 nastúpi mal. E. do MŠ a tým sa výdaje na mal. zvýšia. Matka zotrváva na vyjadrení, ktoré uviedla v návrhu na neodkladné opatrenie a navrhuje, aby jej súd mal. E. N. dočasne zveril do osobnej starostlivosti, a to do právoplatného skončenia vo veci samej, sp. zn. 4P/54/2019. Otec mal. dieťaťa žije aktuálne v meste Leopoldov, okres Hlohovec. Pre krátkosť času neboli prešetrené pomery na strane otca. Maloletá E. nastúpi od 09/2020 do MŠ v H., matka jej aktuálne zabezpečuje celodennú osobnú starostlivosť. Dieťa prekonáva bežné detské ochorenia, je zdravé, ošetrojúcou lekárkou je MUDr. Grivalská vo Veľkom Lipníku. Osobný pohovor s dieťaťom nebolo možné vykonať vzhľadom na nízky vek dieťaťa. Mal. dieťa sa počas sociálneho šetrenia túlilo k matke a bol viditeľný pozitívny vzťah dieťaťa k matke. Bolo pekne, čisto oblečené a pôsobilo pokojne. Celkové náklady na mal. E. matka vyčíslila v sume cca 412 € mesačne. Náklady zahŕňajú ošatenie 30 € mesačne, stravu doma 100 € mesačne, hygienické potreby a kozmetika 65 € mesačne, aktivity vo voľnom čase 30 € mesačne, cestovné 74 € mesačne, bývanie 25 € mesačne, lieky 20 € mesačne, hračky 20 € mesačne, sušené mlieko 22 € mesačne, cumlíky 16 € mesačne, detská fľaša 10 € mesačne. Matka uviedla, že okrem bežných výdajov má aj vyššie jednorazové náklady - detský kočiar 150 €, autosedačka 300 €, sezónne oblečenie - zima 100 €.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p. neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

7. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby d) niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

9. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 329 ods. 3 C.s.p., ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

12. Podľa § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Podľa § 366 C.m.p., neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

14. Podľa § 367 ods. 1 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 367 ods. 2 C.m.p. o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

16. Podľa § 367 ods. 3 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

17. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

18. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Súd z listinných dôkazov zistil, že mal. E. N. pochádza z družského vzťahu J. A. a K. N.. Rodičia mal. dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti od septembra 2018. Matka mal. dieťaťa zabezpečuje celodennú starostlivosť o mal. E. sama. Lustráciou v súdnom registri súd zistil, že na tunajšom súde sa pod sp. zn. 4P/54/2019 vedie konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. E. a určenie vyživovacej povinnosti k mal. dieťaťu, ktoré nie je právoplatne skončené. Dňa 20.7.2020 doručila tunajšiemu súdu matka mal. dieťaťa návrh, ktorým sa domáhala, aby jej súd zveril mal. E. do osobnej starostlivosti matke a zakázal styk otca mal. dieťaťa s mal. dieťaťom. Konanie sa vedie pod sp. zn. 2P/88/2020.

22. Účelom neodkladných opatrení je rýchla, avšak dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo možného rozhodnutia. Vydanie neodkladného opatrenia však predpokladá aspoň osvedčenie práva, resp. osvedčenie ohrozenia tohto práva a tiež, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Povinnosťou súdu je pri vydávaní neodkladného opatrenia skúmať všetky aspekty jeho nariadenia a teda dôkladne skúmať a zvažovať, najmä či je nárok účastníka na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčený a či je naliehavá potreba okamžitého zásahu zo strany súdu, t.j. či je naliehavá potreba nariadiť takéto opatrenie.

23. Z dočasného charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť ani dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi predbežným opatrením a konečným rozhodnutím. Neodkladné opatrenie by nemohlo plniť funkciu okamžitej úpravy právnych pomerov účastníkov.

24. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu, preto nie sú rozhodnutiami konečnými a ich účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie už existujúceho súdneho rozhodnutia.

25. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže o nariadení neodkladného opatrenia rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, aby musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodit' nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprímeraným úsilím a nákladmi, resp. len s veľkými ťažkosťami. Je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. Z citovaných zákonných ustanovení možno jednoznačne vyvodit', že právna úprava ohľadom rozhodovania o návrhoch na neodkladné opatrenie popri nevyhnutnosti rýchlo a pružne vyriešiť vzniknutý stav, vyžaduje aj hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, resp. podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia.

26. V rámci neodkladných opatrení možno nariadiť rodičom platenie výživného v nevyhnutnej miere, a to v zmysle § 366 C.m.p. a určenie výšky výživného bude predmetom ďalšieho konania vo veci samej t.j. úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, výrok neodkladného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia a výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, či povinný je schopný platiť a v akej výške.

27. Zákon o rodine v § 62 ods. 2 určuje rodičom povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, ďalej uvádza, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. V rámci konania o určenie vyživovacej povinnosti k mal. dieťaťu mal súd preukázané, že podaný návrh je dôvodný. Matka dieťaťa poberá rodinné prídavky v sume 24,95 eur a rodičovský príspevok vo výške 370,- eur. Býva v rodinnom dome so svojimi rodičmi, kde na chod domácnosti prispieva nepravidelne sumou 50,- eur mesačne. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že otec mal. dieťaťa bol v období od 27.5.2019 - 8.1.2020 zamestnancom v spoločnosti Chlopie s.r.o., s priemerným vymeriavacím základom v sume 217,15 eur. Od 31.8.2019 - 31.12.2019 súčasne pracoval v spoločnosti RAMINAJA s.r.o. na základe dohody o pracovnej činnosti s priemerným vymeriavacím základom v sume 10,80 eur, v čase spracovania lustrácie nebol poberateľom dávky z dôchodkového poistenia,

nemocenského poistenia, úrazového poistenia a poistenia v nezamestnanosti. Na výživu dieťaťa ničím neprispieva.

29. Súd zdôrazňuje, že v danom prípade sa jedná len o dočasnú úpravu práv a pomerov účastníkov, kde sa nárok len osvedčuje a nemusí byť dokázaný. Dôkazne budú všetky tvrdenia rodičov mal. dieťaťa preverené v konaní vo veci samej. Uvedené neodkladné opatrenie nie je meritórne rozhodnutie, ani ho neprejudikuje, ide len o dočasnú úpravu pomerov s prihliadnutím predovšetkým na záujmy maloletého dieťaťa, na ktoré súd je povinný prednostne prihliadať a chrániť ich. Preto súd prvým výrokom návrhu v časti určenia výživného v nevyhnutnej miere vyhovel a neodkladným opatrením zaviazal otca platiť výživné pre mal. E. v nevyhnutnej miere, t.j. v sume 29,42 eur mesačne.

30. V danej veci súd nezistil potrebu neodkladného zásahu súdu do pomerov účastníkov konania, t.j. potrebu neodkladného zverenia mal. E. do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Navrhovateľka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neuviedla žiadne dôvody, na základe ktorých sa domáha práve nariadenia neodkladného opatrenia. Nezdôvodnila naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov. Zo samotného návrhu vyplýva, že matka má mal. E. vo fatickej starostlivosti, zabezpečuje o ňu celodennú starostlivosť. Nie je osvedčené, že by sa dieťa ocitlo v situácii ohrozujúcej jeho zdravý vývoj. Navyše z tvrdení matky v návrhu vyplýva, že otec maloletého dieťaťa o mal. dieťa nejaví záujem a mal. E. naposledy videl keď mala jeden rok. Za daného stavu súd nevidí potrebu rozhodnúť vo veci neodkladným opatrením, keď nie je osvedčená bezprostredná ujma hroziaca maloletej E. a potreba okamžitého zásahu súdu.

31. Z uvedených dôvodov súd druhým výrokom súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v prevyšujúcej časti, t.j. v časti dočasného zverenia mal. E. do jej starostlivosti zamietol, s poukazom na vyššie uvedené keďže nie je osvedčená danosť práva a potreba bezprostrednej úpravy pomerov v časti zverenie dieťaťa. Navrhovateľka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neosvedčila naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov, ani bezprostrednú ujmu hroziacu maloletemu dieťaťu, odôvodňujúcu okamžitý zásah súdu prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia, podľa návrhu navrhovateľky. Súd na základe uvedeného konštatuje, že nie je možné vyhovieť návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa maloleté dieťa zverí do jej osobnej starostlivosti, keďže maloletá sa už v starostlivosti matky nachádza.

32. Trvanie neodkladného opatrenia je obmedzené na čas do právoplatného skončenia konania, ktoré je vedené tunajším súdom pod sp. zn. 4P/54/2019.

33. Rozhodnutie je vykonateľné dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov (§ 332 ods. 1 C.s.p.), keďže sa jedná o neodkladné opatrenie nariadené podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p. a podľa § 366 C.m.p.

34. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 C.m.p. podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§127 C.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnite považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).